

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4717
Ημερομ. Κατάθεσης: 23/4/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 23/4/2026

Του: Φωτόπουλου Στυλιανού, Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Ανάπτυξης
Τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Την κ. Υπουργό Πολιτισμού
Τον κ. Υπουργό Εσωτερικών

Θέμα: «**Ανάγκη για εκτεταμένες θεσμικές παρεμβάσεις προς επαγγελματική επιβίωση των χειροτεχνών - καλλιτεχνών που δραστηριοποιούνται σε υπαίθριες λαϊκές αγορές εντός αστικών περιοχών**»

Κυρία και Κύριοι Υπουργοί,

Χειροτέχνες καλλιτεχνημάτων μας διαμαρτυρήθηκαν ότι στα προβλεπόμενα εντός σχετικού νομοσχεδίου, που συζητείται, τρεχόντως, στη Βουλή, ο νομοθέτης, πριν την υποβολή στη Βουλή του ως άνω σχετικού με τον ανωτέρω κλάδο νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης προς συζήτηση και ψήφιση, δεν έλαβε υπόψη τις ιδιαιτερότητες του επαγγέλματός τους, πόσω μάλλον, δεν προέβη στην απαραίτητη διαβούλευση με χειροτέχνες - καλλιτέχνες, και ως φαίνεται, ούτε καν με το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ειδικές δυσκολίες επαγγελματικής επιβίωσης που αντιμετωπίζουν οι τελευταίοι, προ της όποιας θεσμικής τους διαχείρισης. Σημειώνουν, μάλιστα, οι ανωτέρω ότι, τρεχόντως, δεν υφίσταται μια θεσμική αναγνώριση του κλάδου τους, μέσω της ψήφισης, σε πρότερο χρόνο, κάποιας Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) που θα διασφάλιζε για χάρη των εν λόγω κάποιους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις άσκησης του επαγγέλματός τους.

Η παραπάνω ενέργεια κρίνεται ότι όφειλε να προχωρήσει σε αρμονία και σε σύμπραξη με το Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο, αυτές τις μέρες, όπως ενημερωθήκαμε, διεξάγει δυο διεθνή συνέδρια χειροτεχνίας στην Αθήνα, πράγμα που αποτελεί μια έμμεση αναγνώριση του ρόλου των ανωτέρω επαγγελματιών στον πολιτισμό και στην τοπική οικονομία. Όπως καταλήγουν οι παραπάνω χειροτέχνες – καλλιτέχνες, οι θεσμικές αρμοδιότητες για όλα τα θέματα χειροτεχνίας και καλλιτεχνίας έπρεπε να εμπίπτουν στην εποπτεία μόνο ενός τμήματος του Υπουργείου Πολιτισμού. Δηλαδή, τα χειροτεχνικά καταστήματα, τα εργαστήρια χειροτεχνίας, το υπαίθριο εμπόριο, οι εκθέσεις και τα παζάρια χειροτεχνημάτων, το σχετικό ηλεκτρονικό εμπόριο, η χονδρική διακίνηση των χειροτεχνημάτων και των σχετικών καλλιτεχνιών αλλά και οι εξαγωγές τους όφειλαν να υπακούουν ρυθμιστικά σε κανονιστικές διατάξεις διαμορφωμένες και εποπτευόμενες από το εν λόγω τμήμα του Υπουργείου Πολιτισμού.

Περαιτέρω, από πλευράς οικονομικής πολιτικής, κρίνεται ότι ο ΦΠΑ που διέπει τα πωλούμενα εικαστικά έργα και τα σχετικά χειροτεχνήματα έπρεπε να ανέρχεται σε αριθμητικό ύψος συντελεστή της τάξης του 6% και όχι παραπάνω. Οι καλλιτέχνες – χειροτέχνες κρίνουν ότι ο εμπλεκόμενος με τα θέματά τους νόμος 2023/2411 δεν προστατεύει επαρκώς τους δημιουργούς και τα καλλιτεχνικά δημιουργήματά τους από τον αθέμιτο ανταγωνισμό, με σεβασμό και στην τοπική προέλευση, που αφορά κατεξοχήν και στις υπαίθριες δραστηριότητες και δημιουργίες χειροτεχνιών & καλλιτεχνημάτων. Αποτελούν πληγή για τον κλάδο, όπως πληροφορούμαστε, οι εισαγόμενες, ενίοτε και ψευδεπίγραφες δημιουργίες, που κατά τη γνώμη των ως άνω, είναι προϊόντα απάτης και αναδεικνύουν την ουσιαστική απουσία ελέγχου, από το 2005, οπότε και εκδόθηκαν οι πρώτες σχετικές βεβαιώσεις του ΕΟΜΜΕΧ, χωρίς μία ανάκληση άδειας μέχρι σήμερα.

Μας ενημερώνουν οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες ότι οι σχετικές με το θέμα της παρούσας οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και της περιβόητης “τρίκα”, ήταν το να θεσμοθετηθούν φορολογικές απαλλαγές για τους δημιουργούς, καθώς, η όποια παραγωγή τους αφορά σε μικρής εμβέλειας κύκλο εργασιών, σε κάθε περίπτωση κάτω των 10.000€ ετησίως, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων. Θεωρούν οι παραπάνω χειροτέχνες ότι είναι ιδιαίτερα επιβαρυντικό γι’ αυτούς το να λειτουργούν εκτεθειμένοι στις δημόσιες οδούς, υπηρετώντας την “τέχνη του δρόμου”, όπως και πολλοί άλλοι καλλιτέχνες, χωρίς θεσμική αναγνώριση. Ως εκ τούτου, καθίσταται άκρως επείγον, κατά τη γνώμη των ανωτέρω, να προχωρήσουν οι Δήμοι στην έκδοση κανονισμών χωροθέτησης των ως άνω δραστηριοτήτων, κατόπιν συμφωνίας με τους χειροτέχνες, δημιουργώντας αναγνωρίσιμες στο κοινό και στις δημόσιες Υπηρεσίες τοπικές “αγορές”. Χωρίς την προηγούμενη κίνηση, η γνώμη των χειροτεχνών – καλλιτεχνών είναι ότι κάθε υπέρ τους ρύθμιση και επέμβαση της Πολιτείας θα παραμείνει “στα χαρτιά”, χωρίς αντίκρισμα. Η απουσία σχετικών προβλέψεων έχει το αποτέλεσμα να κινούνται στα όρια της παρανομίας οι ως άνω χειροτέχνες, καταδικάζοντάς τους να δρουν εκτός θεσμοθετημένων αγορών διακίνησης χειροτεχνημάτων και καλλιτεχνημάτων. Παραπονούνται οι παραπάνω χειροτέχνες ότι, δραστηριοποιούνται χωρίς άλλες επιλογές, στερούμενοι την ιδιότητα του νόμιμου επαγγελματία, αφού αναγκάζονται να πηγαινο-φέρνουν τα προϊόντα τους “προς” και “από” την κατοικία τους, σχεδόν με προφυλάξεις, όταν και όπου, βέβαια, αυτό είναι εφικτό.

Μας εκμυστηρεύονται οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες ότι, ενώ η χειροτεχνία που ασκούν δεν τους φέρνει θεαματικό κέρδος, οι όποιες άτυπες αγορές χειροτεχνημάτων, από την άλλη, όπου λειτουργούν, φέρνουν τοπική ανάπτυξη και αποτελούν μια ευχάριστη εμπειρία για το κοινό που επιθυμεί κάτι διαφορετικό στις εξόδους του προς ψυχαγωγία και διασκέδαση. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση στους χειροτέχνες – καλλιτέχνες, όπως μας δηλώνεται, δεν είναι σκόπιμο και ηθικά θεμιτό το να συμμετέχουν στις ως άνω άτυπες (τρεχόντως) “αγορές”, είτε χειροτέχνες που έχουν προβεί σε έναρξη επιτηδεύματος στην εκάστοτε αρμόδια Δ.Ο.Υ., είτε υπάλληλοι σχετικών εταιρειών ή επιτηδευματιών, είτε μέλη εταιρειών μορφής ΚΟΙΝΣΕΠ κλπ. Η δραστηριοποίηση χάριν της οποίας συντάσσεται η παρούσα, κατά τους ως άνω χειροτέχνες – καλλιτέχνες, είναι καθαρά ατομικού χαρακτήρα, όπου δεν χωρούν τα όποια “αναπαραγωγικά”

μηχανήματα και οι σχετικές μέθοδοι, ούτε η συνεργασία με πάσης φύσης εργαστήρια. Οι προαναφερόμενες κατηγορίες δραστηριοποιούμενων στις χειροτεχνίες, θεωρούν οι παραπάνω χειροτέχνες – καλλιτέχνες ότι θα μπορούσαν να κατέχουν ονομαστικές άδειες μόνο. Ο αληθινός χειροτέχνης, εργάζεται σε ανοικτούς χώρους, έως περίπου δέκα μήνες το χρόνο και όχι τρεις, όπως παρατηρούν ότι επιχειρείται να θεσμοθετηθεί.

Η μόνη λύση για την απεμπλοκή των χειροτεχνών – καλλιτεχνών από το αδιέξοδο που θίγουμε στην παρούσα, κατά τη γνώμη των τελευταίων, είναι η πλήρης απαλλαγή από την υποχρέωση, είτε της έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας, είτε της σύναψης υπαλληλικής σχέσης. Οπότε, επανερχόμενοι στο κατεξοχήν σωτήριο μέτρο για τους εν λόγω χειροτέχνες – καλλιτέχνες, οι τελευταίοι κρίνουν αναγκαίο, κατά πρώτον, το να δημιουργηθούν θεσμικά από τους Δήμους οι ως άνω προταθείσες “αγορές” και ύστερα, να προκύψει μια εκτεταμένη απλούστευση των όποιων υποχρεώσεων των εμπλεκόμενων χειροτεχνών – καλλιτεχνών. Μη λαμβανομένης από τους Δήμους της απόφασης χωροθέτησης ειδικών περιοχών μέσα στα όριά τους, όπου θα μπορούν να διεξάγονται “αγορές” ελεύθερης παραγωγής και διακίνησης χειροτεχνημάτων και καλλιτεχνημάτων, όφειλε, κατά τους χειροτέχνες – καλλιτέχνες, να παρέχεται ανεμπόδιστα το δικαίωμα να στέκονται όπου βολεύονται οι τελευταίοι, χωρίς να εμποδίζεται, βέβαια, η είσοδος του κοινού, είτε σε αρχαιολογικούς χώρους, είτε σε κατοικίες, είτε σε καταστήματα. Σε αντίθετη περίπτωση, αν ευοδωθεί η δυνατότητα να προβάλλονται ενστάσεις και διοικητικές αντιδράσεις από αρχαιολογικές Υπηρεσίες ή άλλους δημόσιους φορείς, οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες μας δηλώνουν ότι θα καταλήξουν, πάλι, να δρουν, ως περιθωριακοί, καταδικασμένοι να ταλαιπωρούνται από τα αδιέξοδα που τρεχόντως αντιμετωπίζουν.

Σχετικά με τα προβλεπόμενα στο ανωτέρω αναφερθέν νομοσχέδιο που τρεχόντως συζητείται στη Βουλή, αρκετές εκ των διατάξεων θεωρείται από τους χειροτέχνες – καλλιτέχνες ότι είναι εκτός τόπου και χρόνου. Υπό τις υφιστάμενες συνθήκες, κρίνουν οι ως άνω ότι είναι σκόπιμο, προ κάθε εκ βάθους αναθεώρησης του καθεστώτος που διέπει χειροτέχνες – καλλιτέχνες, να ισχύει μόνον η παλαιότητα της πρώτης βεβαίωσης απόδοσης χαρακτηρισμού του όποιου ενδιαφερόμενου χειροτέχνη ως τέτοιου και η λίστα προτεραιότητας. Μόνον επιπλέον των προηγούμενων και επικουρικά, θα μπορούσε, κατά τη γνώμη των χειροτεχνών – καλλιτεχνών, να ακολουθήσει η όποια μοριοδότηση από το Υπουργείο Πολιτισμού ή το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος ή μια όποια άλλη ευνοϊκή μεταχείριση, στη βάση άλλων κριτηρίων.

Κρίνουν άκρως αρνητικό οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες το ότι τα σχετικά με τον κλάδο των χειροτεχνών προγράμματα του Υπουργείου Ανάπτυξης αφορούν μόνο νέους 18 έως 26 ετών ή αφορούν σε ύψος επενδύσεων άνω των 100.000€. Η αναπαραγωγή αυτού του μοντέλου στήριξης του κλάδου των χειροτεχνών – καλλιτεχνών, όπως θεωρούν οι πιο παλαιοί τελευταίοι, που δεν διαθέτουν τη μοριοδότηση, μοντέλο το οποίο προωθεί το ανωτέρω αναφερόμενο υπό συζήτηση τρεχόντως νομοσχέδιο, τους οδηγεί στην παρανομία και στην έξοδο από τη σχετική δραστηριότητα. Κάνουν δε λόγο οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες για αισθήματα αγανάκτησης και απογοήτευσης που τους κατακλύζουν, έχοντας βιώσει, εδώ και δεκαετίες, διώξεις, κατασχέσεις, συλλήψεις, δικαστήρια και κάθε λογής υπονόμηση λόγω της δραστηριότητάς τους, γεγονός που τους έχει στραγγίξει και ταμειακά, μη δίνοντάς τους οποιοδήποτε περιθώριο άνεσης για δαπάνες υπέρ της επιβίωσής τους, επαγγελματικής και βιοποριστικής.

Αποτελεί, κιόλας, ένα επιπλέον παράπονο για τους χειροτέχνες – καλλιτέχνες, το ότι δεν προβλέπονται καν μόρια για την προϋπηρεσία που έχουν κατά τεκμήριο διανύσει. Κρίνουν, μάλιστα, ως άκρως απογοητευτικό, το ότι έλειψε η στήριξή τους από την αρμόδια πολιτική ηγεσία, κατά την υποχρεωτική αναστολή εργασίας της εποχής των θεσμικών περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω του ιού “Covid 19”, παρά τις σχετικές αρχικές κυβερνητικές δεσμεύσεις. Τέλος, είναι αξιοσημείωτο το ότι, όπως μας ανέφεραν οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες, ουσιαστικά, μόνοι τους δημιούργησαν μια υποτυπώδη άτυπη αλλά αναγνωρίσιμη από το κοινό “αγορά” χειροτεχνημάτων στο Θησείο της Αθήνας, που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως πρότυπο μοντέλο οργάνωσης, γινόμενη η καλύτερη στον κόσμο και λειτουργώντας ως τεράστιος πόλος έλξης για το κοινό, αν στην αναγνώρισή της συνέβαλε η ίδια η Πολιτεία, χρησιμοποιώντας την ως πιλοτικό μοντέλο της παραπάνω προτεινόμενης θεσμικής αναγνώρισης.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

1. Προτίθεστε να λάβετε τις απαραίτητες διορθωτικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, έτσι ώστε να θεσμοθετηθούν χωροθετημένες περιοχές “αγορών” χειροτεχνημάτων και καλλιτεχνημάτων εντός της Ελληνικής Επικράτειας, προκειμένου να δραστηριοποιούνται με θεσμική ασφάλεια και χωρίς τους κινδύνους διοικητικών διώξεων ή κυρώσεων οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες;
2. Προτίθεστε να λάβετε τις απαραίτητες διορθωτικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, έτσι ώστε, οι χειροτέχνες – καλλιτέχνες να ασκούν την επαγγελματική δραστηριότητά τους χωρίς τις υποχρεώσεις που απορρέουν, είτε από την έναρξη επιτηδεύματος στην εκάστοτε αρμόδια Δ.Ο.Υ. είτε από την πρόσληψη της ιδιότητας του υπαλλήλου σχετικών εταιρειών είτε από την πρόσληψη της ιδιότητας μέλους σε εταιρεία μορφής “ΚΟΙΝΣΕΠ”, παρά μόνον, ως φυσικά πρόσωπα, με μόνη αναγνώριση την ιδιότητα του χαρακτηρισμού τους, ως χειροτέχνη - καλλιτέχνη, από το Υπουργείο Πολιτισμού ή από το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος;
3. Προτίθεστε να λάβετε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες διαβούλευσης με τους χειροτέχνες – καλλιτέχνες, προς διόρθωση των όσων προβλέπονται θεσμικά για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητάς τους, με βάση τα παραπάνω προτεινόμενα κριτήρια και προτεραιότητες, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη επαγγελματική τους επιβίωση;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Φωτόπουλος Στυλιανός